

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a griffie

Uw brief van:	-	Ons kenmerk:	2025-075149
Uw kenmerk:	-	Contact:	P. de Regt
Bijlage(n):	-	Doorkiesnummer:	0180-451234
		E-mailadres:	p.d.reg@ridderkerk.nl
		Datum:	31 oktober 2025

Betreft: Voortgang project Jeugdhulp Ridderkerk 2025/2026 en afdoening motie 148-2025

Geachte raadsleden,

Wij geven sinds begin dit jaar lokaal invulling aan de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 (Hervormingsagenda). Uw raad stelde op 12 december 2024 budget beschikbaar voor een projectmatige aanpak tot medio 2026. Basis hiervoor is het 'Plan van aanpak Jeugdhulp Ridderkerk 2025/2026'.

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de voortgang van de belangrijkste thema's van de Hervormingsagenda. Sommige thema's zijn een verantwoordelijkheid van het Rijk. Andere thema's zijn een verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten.

Wij informeren u in deze raadsinformatiebrief over de volgende thema's: reikwijdte, verordening, stevige lokale teams, voorliggende voorzieningen, wetgevend kader, verlengde jeugdwet, wachtlijst, afspraken met huisartsen en monitoring.

Reikwijdte

Het Rijk werkt aan een wetsvoorstel 'reikwijdte', dat de druk op de jeugdhulp beoogt te verminderen. De VNG is van mening dat het wetsvoorstel nog onvoldoende handvatten biedt voor de inperking van individuele jeugdhulp. Daarnaast vindt de VNG dat het Rijk met het nieuwe wetsvoorstel juist extra verplichtingen oplegt aan gemeenten. Belangrijke discussiepunten zijn de verplichting van een visie op de pedagogische basis en de wettelijke verankering van stevige lokale teams. Voor het wetsvoorstel volgt naar verwachting eind dit jaar een internetconsultatie. Een gewijzigde Jeugdwet kan aanleiding zijn om de gemeentelijke verordening aan te passen.

Verordening

De gemeenteraad kan lokaal ook sturing geven aan de reikwijdte. Op 16 oktober jl. stelde uw raad de nieuwe verordening Jeugdhulp vast. In de verordening wordt nadrukkelijk ingezet op het versterken van de eigen kracht en het probleemoplossend vermogen van jeugdigen en hun ouders. Het uitgangspunt is dat inwoners in eerste instantie, waar mogelijk, zelf of met hun directe netwerk oplossingen vinden voor de uitdagingen die zij ervaren bij het opgroeien en opvoeden. De gemeente ondersteunt deze ontwikkeling door voorzieningen te bieden die aansluiten op wat inwoners zelf kunnen, in plaats van dit over te nemen.

Stevige lokale teams

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het vormen van stevige lokale teams. Wij hebben het functioneren van onze lokale teams getoetst aan de hand van de zeven kenmerken van de VNG-ondersteuningslijn. Wij hebben maatregelen in beeld gebracht om onze lokale teams effectiever en efficiënter in te richten. Een aantal maatregelen is al in uitvoering, andere maatregelen zijn voor de korte en middellange termijn. Een belangrijke maatregel voor realisatie op de middellange termijn is het 'no wrong door' principe. Een inwoner meldt zich bij één loket met zijn of haar vraag. Het lokale team zorgt dat de vraag bij de juiste medewerker terechtkomt. Een andere maatregel is de inwonerparticipatie. Zo gaan wij over de uitvoering in gesprek met de Burgeradviesraad Sociaal Domein Ridderkerk en stellen wij als doel om de respons op het cliëntervaringsonderzoek te verhogen.

Landelijk werken Rijk, VNG en de sector aan een convenant Stevige lokale teams. Het juridisch kader hiervoor moet ondersteunend zijn aan de verdere ontwikkeling van lokale teams. Een verder uitgewerkt modelconvenant wordt eind dit jaar verwacht.

Voorliggende voorzieningen

Wij brachten de voorliggende, vrij toegankelijke voorzieningen van Ridderkerk voor het hele sociaal domein in beeld. Deze voorzieningen worden in november dit jaar toegevoegd aan de online Beschikbaarheidswijzer, zodat bijvoorbeeld ouders en zorgaanbieders het meest actuele beeld hebben van de mogelijkheden voor hun kind of cliënt.

Met de publicatie van deze online-tool hebben we eveneens invulling gegeven aan motie 148-2025 'Integrale benadering preventie in het Sociaal Domein'. Na oplevering hebben wij een actueel integraal overzicht van de bestaande inzet op preventie binnen het sociaal domein, waar indien relevant nieuwe voorzieningen aan toegevoegd kunnen worden. Zo zal in de komende jaren onder invloed van het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord verder toegewerkt worden naar een (landelijk) dekkend landschap (in 2030) van preventieve voorzieningen, onder de noemer van basisfunctionaliteiten en de basisinfrastructuur. Met het oog daarop zal in regionaal verband een aanvulling komen op het bestaande IZA – regioplan dat in september 2026 gereed moet zijn om vanaf 2027 aan de slag te kunnen gaan met de implementatie daarvan. Dit kan de komende jaren leiden tot aanvullingen op de bestaande preventieve inzet.

Op dit moment verkennen wij de mogelijkheden om een pilot Buurtgezinnen te starten. De inzet van Buurtgezinnen kan de eigen kracht van gezinnen versterken. De werkwijze is een bewezen preventief middel dat zorgt voor vroegtijdige ondersteuning, zoals een warme fijne plek om even weg van huis te zijn. Buurtgezinnen moeten geïndiceerde zorg voorkomen. De inzet van zogenaamde steunfiguren is één van de maatregelen uit de Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK) van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR).

Wetgevend kader Jeugdwet en aanpalende wetgeving

Wij hebben een document opgesteld, waarmee de bereikbaarheidsdienst, het triageteam of de schoolcontactpersoon op een eenduidige manier kunnen afwegen of een hulpvraag binnen de jeugdwet moet worden beantwoord. In het document zijn ook de verantwoordelijkheden die horen bij andere wetgeving opgenomen, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning, Wet langdurige zorg, Zorgverzekeringswet en de Wet Passend Onderwijs.

Wij hebben dit document opgesteld, omdat wij in de praktijk regelmatig situaties zien, waarin discussie ontstaat over welke wet van toepassing is. Daarom zien wij als volgende stap om de 'grijze gebieden' in beeld te brengen en daarover in gesprek te gaan met de direct betrokken partijen. Doel van deze gesprekken is om samenwerkingsafspraken te maken, waarin overeenstemming is bereikt over de financiële verantwoordelijkheid bij inzet van zorg in deze grijze gebieden.

Verlengde Jeugdzorg, soepele overgang op 18-jarige leeftijd

De Jeugdwet is als basisbeginsel bedoeld voor jeugdigen van 0 tot 18 jaar. In uitzonderlijke situaties biedt de Jeugdwet de mogelijkheid voor jeugdigen die de leeftijd van 18 jaar bereiken om de zorg te continueren. De verlengde jeugdzorg voorkomt een zorgcontinuïteitsbreuk wanneer een jongere op dat moment nog zorg nodig heeft. Om ervoor te zorgen dat dit alleen wordt gebruikt wanneer dit echt noodzakelijk is, hebben wij het werkproces hierop aangescherpt. In dit aangescherpte werkproces wordt voorgescreven dat met jongeren vanaf 16,5 jaar een toekomstplan wordt opgesteld, waarin al in een vroeg stadium wordt bekeken wat een jeugdige nodig heeft na de 18^e verjaardag. Wij willen met deze aanscherping aan de ene kant stress bij jeugdigen en hun ouders voorkomen en aan de andere kant ervoor zorgen dat de juiste partijen de (financiële) verantwoordelijkheid dragen vanaf 18 jaar.

Wachttijst

Wij hebben als doel om onze wachttijst terug te dringen en aanvragen binnen de wettelijke termijn af te doen. Wij werken aan structurele, doeltreffende en uitvoerbare maatregelen om zo de wachttijden binnen de jeugdhulp terug te brengen tot de maximaal wettelijke termijn. Waar mogelijk worden maatregelen direct ingepast in het werkproces.

Wij hebben daarnaast voor de korte termijn ook ingezet op extra capaciteit door inhuur. De wachttijst is inmiddels verlaagd van 113 begin 2025 naar 38 op dit moment.

Huisartsen

Huisartsen zijn naast de lokale teams, jeugdartsen, kinderartsen en Gecertificeerde Instellingen een belangrijk toegangskanaal voor jeugdhulp. Wij hebben inmiddels individuele gesprekken gevoerd met alle huisartsen. In deze gesprekken hebben wij de wensen en mogelijkheden voor samenwerking tussen huisartsen en gemeente geïnventariseerd (Collegeprogramma, nummer 149). Het doel is om te komen tot duurzame samenwerkingsafspraken met huisartsen.

Wij werken vanuit de gemeente voor het hele sociale domein met een vaste contactpersoon voor huisartsen. Deze contactpersoon houdt ook zicht op de samenwerking met de praktijkondersteuner huisarts (POH GGZ Jeugd). Daarnaast werken wij aan de mogelijkheid om onze lokale teams en onze welzijnsorganisatie aan te laten sluiten op een communicatiesysteem van huisartsen (Collegeprogramma, nummer 159).

Monitoring

Wij hebben als doel om betrouwbare en toegankelijke sturingsinformatie inzichtelijk te maken, door het ontwikkelen van dashboards. Wij brengen de informatiebehoefte van de gebruikers in beeld, zodat de dashboards daadwerkelijk aansluiten bij de praktijk. De dashboards moeten zorgen voor betrouwbare informatie voor organisatie en bestuur. Wij hebben in verband met de wachttijsten de prioriteit gelegd bij het ontwikkelen van een dashboard voor de Toegang.

Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK)

Wij volgen nauwlettend de ontwikkelingen en uitvoering van de maatregelen van de RBOK. De meeste RBOK-maatregelen liggen voor de uitvoering bij de GRJR. De RBOK-maatregelen die een verantwoordelijkheid zijn van de gemeente hebben wij zelf opgepakt. Te denken valt aan het genoemde wetgevend kader, inzet van de POH GGZ Jeugd, inzet van steunfiguren, samenwerkingsafspraken met huisartsen en een soepele overgang op 18-jarige leeftijd.

Taken en middelen in balans

In de raadsinformatiebrief van 6 juni jl. met onderwerp 'update jeugdzorg', kenmerk 2025-042891, hebben wij aangegeven wat de stand van zaken is omtrent de (gewenste) balans tussen taken en middelen in de jeugdzorg. Wij zijn voorzichtig optimistisch vanwege het feit dat het kabinet via de Miljoennota 2026

gemeenten heeft gecompenseerd voor de helft van de geleden tekorten over 2023 en 2024. Hoewel dit nog niet volledig in lijn is met artikel 108 Gemeentewet is dit wel een stap in de goede richting en ook in overeenstemming met het eerste advies van de Deskundigencommissie onder leiding van Tamara van Ark. Dit biedt perspectief voor de toekomst. Enerzijds door te doen wat mogelijk is binnen onze invloedssfeer om de kosten te beïnvloeden. Anderzijds spreken wij de voorzichtige verwachting uit dat het Rijk uiteindelijk de verantwoordelijkheid zal nemen om gemeenten te voorzien in toereikende middelen voor de uitvoering van deze medebewindstaak.

Ondanks onze grote inzet hebben wij moeten constateren dat het Rijk ons vooralsnog geen structurele oplossing biedt voor de financiële knelpunten. Met het totaal van alle lokale maatregelen en die van de RBOK willen wij de kwaliteit van de jeugdzorg verbeteren en daarmee een dempend effect realiseren op de kostenstijgingen. Dit doen wij in de wetenschap dat dit niet afdoende gaat zijn om de tekorten volledig weg te werken. Daarvoor is een aanvullende beweging vanuit Den Haag noodzakelijk.

Wij vertrouwen erop u voldoende te hebben geïnformeerd en beschouwen hiermee de motie 148-2025 'Integrale benadering preventie in het Sociaal Domein' als afgedaan.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk

De secretaris

mevr. M. Kitselar

De burgemeester

dhr. C.A. Oosterwijk